

Türkiye’de Kütüphanecilik ve Bilgibilim Alanında Araştırma-Uygulama Boşluğu: Makaleler Kapsamında Yazarlık ve İş Birliğinin Bir Analizi

The Research-Practice Gap in Library and Information Science in Turkey: An Analysis of Authorship and Collaboration within the Scope of the Articles

Mithat Baver Zencir*^{ID} ve Talih Öztürk**^{ID}

Öz

Amaç: Araştırma-uygulama boşluğu; uygulayıcıların araştırma süreçlerine katılımlarının düşük oranda olmasına ve araştırmacılar ile uygulayıcılar arasındaki iş birliği eksikliğine vurgu yapar. Bu çalışmanın amacı; Türkiye’de yayımlanan iki önemli Kütüphanecilik ve Bilgibilim (KB) dergisi üzerinden uygulayıcıların araştırmalara katkısını, araştırmacı- uygulayıcı iş birliğini ve bunlara bağlı olarak ortaya çıkabilecek araştırma-uygulama boşluğunun var olup olmadığını saptamaktır.

Yöntem: Araştırma verileri erişime açık olan bu çalışmanın temel analiz birimini, Türk Kütüphaneciliği ve Bilgi Dünyası dergilerinde yayımlanan hakemli makalelerin yazarları oluşturmaktadır. Yazar profilleri, makalelerdeki yazar bilgilerine göre oluşturulmuş ve yazarlar bu profillere bağlı olarak kategorilere ayrılmıştır. Araştırmacı, uygulayıcı, öğrenci ve diğer olarak belirlenen bu kategoriler, uygulayıcıların makale yazarlığı ve araştırmacılar ile kurdukları iş birlikleri bağlamında analiz edilmiştir.

Bulgular: Makalelerin yaklaşık %16’sı en az bir uygulayıcının katkısı ile yayımlanmıştır. Toplam yazar sayısının (845) yaklaşık %10’u uygulayıcılardan oluşmaktadır. Her iki derginin ana yazar grubunu akademik bölümlerdeki araştırmacılar oluşturmaktadır. Akademik kütüphanecilerin yayımladıkları makale oranı (%10,53), diğer tüm uygulayıcıların makale oranının üzerindedir. Akademik kütüphaneler haricindeki kütüphanelerde çalışan uygulayıcıların alanyazına katkıları sınırlı düzeydedir (%2,98). Bütün araştırmacıların ve uygulayıcıların iş birliği kurdukları makalelerin oranı %9,74, KB araştırmacıları ile uygulayıcıların iş birliği yaptığı makalelerin oranı ise %8,34 olmuştur. KB araştırmacılarının, kendi üniversitelerinde çalışan akademik kütüphaneciler ile altı yayında (%1,19) iş birliği yaptığı bulunmuştur. Ayrıca, uygulayıcıların birbirleriyle üç (%0,6), KB alanı dışındaki araştırmacılar ile 10 yayında (%1,98) iş birliği yaptıkları bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmada ortaya konan bulgulara bağlı olarak; Türkiye’de araştırma ile uygulama arasında, makale yazarlığı ve iş birliği açısından bir boşluğun var olduğu kanısı oluşmuştur. Kanıta dayalı olarak konuyu ele alan bu çalışmanın; uygulayıcıların araştırma süreçlerine katılımı ve araştırma iş birlikleri geliştirilmesi konusunda farkındalığı arttırması beklenmektedir.

* İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. E-posta: mithatb.zencir@ikc.edu.tr.

İzmir Kâtip Çelebi University. Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Information and Records Management. E-mail: mithatb.zencir@ikc.edu.tr.

** İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü. E-posta: talih.ozturk@ikc.edu.tr.

İzmir Kâtip Çelebi University. Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Information and Records Management. E-mail: talih.ozturk@ikc.edu.tr.

Ayrıca, bu çalışma bulgularının farklı yöntemi ve kapsamı olan çalışmalarla genişletilmesi önerilmektedir.

Özgünlük: *Türkiye’de, yayınlardaki uygulayıcı katkısı ve araştırmacı-uygulayıcı iş birliğini kanıtı bağılı olarak doğrudan ele alan güncel çalışma eksikliği bulunmaktadır. Bu araştırma, ülkemizdeki ilgili eksikliği gidermeye ve araştırma-uygulama arasındaki boşluğun varlığını saptamaya yöneliktir.*

Anahtar Sözcükler: *Kütüphanecilik ve bilgibilim; araştırma-uygulama boşluğu; bilimsel iş birliği; Bilgi Dünyası; Türk Kütüphaneciliği.*

Abstract

Purpose: *The research-practice gap emphasizes the low participation rate of practitioners in research processes and the lack of collaboration between researchers and practitioners. This paper aims to determine the practitioner contribution to research, researcher-practitioner collaboration and, depending on these, whether there is a research-practice gap through two important Library and Information Science (LIS) journals in Turkey.*

Method: *The data of the study were collected from peer-reviewed articles published in Turkish Librarianship and Information World journals. According to the article's author information, author profiles were created and categorized based on their profiles. These categories, which were determined as researchers, practitioners, students, and others, were analyzed and evaluated in the context of article authorship of practitioners and collaboration between researchers and practitioners. The research data of this study is open to access.*

Findings: *Approximately 16% of the articles were published with the contribution of at least one practitioner. Approximately 10% of the total number of authors (845) were practitioners. The principal author groups of both journals are researchers in academic departments. Academic librarians were practitioners who published the most significant number of articles (10.53%). The contributions of practitioners working in libraries other than academic libraries to the literature were limited (2.98%). While the percentage of articles in which all researchers and practitioners collaborated was 9.74%, the percentage of articles in which LIS researchers and practitioners collaborated was 8.34%. The result of this study shows that KB researchers collaborated with academic librarians working at their universities in six publications (1.19%). In addition, it was found that practitioners collaborated in three (0.6%) publications and with researchers from different scientific fields in 10 publications (1.98%).*

Implications: *The findings of this study show that there is a gap between research and practice in Turkey in terms of article authorship and collaboration. It is expected that this study, which deals with the subject based on evidence, to raise awareness about the participation of practitioners in research processes and the development of research collaborations. In addition, it is expected that the findings of this study will be extended by studies with different methods and scopes.*

Originality: *In Turkey, there is a deficiency of current studies that directly address practitioner contribution and researcher-practitioner collaboration in publications based on evidence. This research aims to determine the existence of the gap between research and practice and fill the literature gap in our country.*

Keywords: *Library and information science; research-practice gap; scientific collaboration; Information World; Turkish Librarianship.*

Giriş

Araştırma-uygulama ilişkisinin etkili bir biçimde sağlanması bilim alanlarının ve mesleklerin gelişimi açısından önemlidir. Araştırma, uygulamayı bilgilendirmeli ve teorinin (kuramın) gelişimine katkıda bulunmalı; uygulama ise araştırma bulgularından yararlanmalı ve araştırma için daha fazla soru ortaya çıkarmalıdır. Araştırma ve uygulama arasında kurulacak karşılıklı etkileşim, bir uygulayıcı topluluğunun içinde gelişebileceği ve başarılı olabileceği güçlü bir kuramsal çerçeve üretecektir (Haddow ve Klobas, 2004, ss. 29-30).

Kütüphanecilik ve Bilgibilim (KB) alanında, araştırma ve uygulama ilişkisine özel bir önem atfedilmiştir. McGarry’nin (1986) “uygulamasız kuram verimsiz, kuramsız uygulama kördür” (Sağlamtunç, 1988, s. 238’de aktarıldığı gibi) saptaması ile bu önemin altını çizdiği, kuram oluşturan araştırmacılar ile uygulayıcı rolündeki bilgi profesyonelleri arasında kurulması gereken güçlü iş birliğine ve iletişime vurgu yaptığı söylenebilir. Konunun önemine rağmen, iki uğraşı arasındaki iletişimin ve iş birliğinin yeterli düzeyde olmaması önemli bir problem olarak kendini göstermektedir. “Kuram-uygulama boşluğu” veya “araştırma-uygulama boşluğu” olarak ifade edilen bu problem, alanyazında sıklıkla tekrarlanan ve ele alınan bir konudur (Haddow ve Klobas, 2004, s. 30; Ponti, 2008, ss. 265-266, 2012, s.23; Pinfield vd., 2021, ss. 69-72).

Araştırmacılar ile uygulayıcılar arasında, “birbirini anlama eksikliğine” (Hall ve Ryan, 2020, s.1) ve iletişim kusuruna vurgu yapan araştırma-uygulama boşluğu, KB içerisinde uzun süredir farklı boyutlarıyla ele alınmaktadır (Haddow ve Klobas, 2004, s. 30). Nitekim Haddow ve Klobas (2004), alanyazındaki çalışmalarını inceleyerek, araştırma-uygulama arasında toplam 11 farklı boşluk türü (bilgi, motivasyon, kültür, ilgi, aciliyet, okuma, terminoloji, etkinlik, eğitim, zaman, yayın) olduğunu ortaya koymuştur. Bu boşlukların bir bölümü, doğrudan ya da dolaylı olarak az sayıda uygulayıcının araştırma yapması ile ilişkilendirilmektedir. Bir başka deyişle, araştırma-uygulama boşluğunun oluşmasındaki ana nedenlerden biri, uygulayıcıların bilgi üretim sürecine katılımlarının istenen düzeyde olmamasıdır. Bu nedenle, bu boşluğun kapanmasına ilişkin önerilerden birisi araştırmalara uygulayıcı katılımının sağlanmasıdır (Haddow ve Klobas, 2004, s. 33). Bununla beraber, ilgili bilgi üretim sorununun bir başka boyutu da araştırmacılar (teorisyenler) ve uygulayıcıların iş birliği yaparak alandaki bilgi üretimini ortaklaşa sağlamamalarıdır. Bu durum, alanın bilimsel ve mesleki gelişimini olumsuz etkilemektedir (Chang, 2019, s.208; Pinfield vd., 2021, s. 65, 70; Ponti, 2008, s.265).

Watson-Boone (2000), araştırma yürüten kütüphanecileri, KB içerisinde bilgi üretimine katkıda bulunan uygulayıcı araştırmacılar olarak isimlendirmektedir. Bu kişilerin, araştırma süreçlerine katılımları ile uygulamaya dönük kararlar daha kolay alınabilir. Araştırma literatürünün profesyonel tüketicileri haline gelen uygulayıcılar, araştırma süreçleri hakkında bilgi sahibi olarak, kütüphanelerin ve bilgi merkezlerinin etkinliğini arttırabilirler. Araştırma süreçlerine katılım; bilgi profesyonellerinin kariyer gelişimine katkıda bulunduğu gibi güncel kalmalarını, problem çözüme, karar verme, eleştirel ve analitik düşünme gibi becerilerini geliştirir (Aytac ve Slutsky, 2014, s. 147; Powell vd., 2002, ss.49-50). Abbas vd. (2016, s. 95), KB araştırmalarının uygulayıcıları bilgilendirmek ve alandaki eğitimin oluşturulmasına yardımcı olmak gibi önemli fonksiyonları olduğunu belirtir. Bu açıdan bakıldığında

uygulayıcıların yapacağı ve yayımlayacağı araştırmaların uygulamada karşılaşılabilecek problemleri çözmeye diğer uygulayıcılara yardımcı olacağı söylenebilir. Bununla beraber, uygulayıcılar, yapacakları yayınlar ile KB eğitimi yönlendirmede de önemli görevler üstlenebilirler. Uygulayıcılar ile akademisyenler arasında araştırma iş birliklerinin sağlanması, eğitime ilişkin uygulayıcı gereksinimlerinin saptanması ve eğitimin bu gereksinimlere göre düzenlenmesinin bir diğer önemli koşulu olarak görülmektedir (Abbas vd., 2016, s. 95). Buna rağmen, Chang (2016, s. 535), araştırma iş birliklerini konu edinen az sayıda ampirik çalışma olduğunu belirtmektedir.

Yayınlarda ortak yazarlığa bağlı kurulan araştırma iş birlikleri, araştırmacı-uygulayıcı ilişkisini değerlendirmeye yönelik önemli bir göstergedir (Ardanuy ve Urbano, 2019, s.319). Dolayısıyla bir bilim alanındaki makalelerin yazar bilgileri analiz edilerek; araştırmacı-uygulayıcı iş birliği ve uygulayıcıların araştırma süreçlerine katılım düzeyi ortaya konulabilir. Bu sayede, alandaki araştırma-uygulama boşluğunun durumu değerlendirilebilir. Türkiye’de KB alanında yapılan birçok çalışmada, uygulayıcıların hakemli akademik dergilere yazar olarak sunacağı katkının önemine vurgu yapılmıştır (Atılğan vd., 2008, s.409; Polat vd., 2016, s.674; Tonta, 2002, ss. 315-316). Buna karşın, Türkiye’de makaleler bağlamında uygulayıcı katkısının ve araştırmacı-uygulayıcı iş birliğinin durumunu doğrudan ele alıp değerlendiren, güncel ve ampirik çalışma eksikliği olduğu söylenebilir.

Önceki Çalışmalar

KB alanyazınında araştırma-uygulama boşluğu, uygulayıcı-araştırmacı iletişimi ve ilişkisi üzerine yayımlanmış çalışmalar yöntemsel yaklaşımlarına ve aktardıkları bilgilere göre üç farklı kategoriye ayrılarak incelenebilir. Bu kategorilerden ilki; uygulayıcıların araştırma süreçlerine katılım durumlarına ilişkin verilerin genellikle anket tekniği ile uygulayıcılardan toplandığı çalışmalardır (örn. Kennedy ve Brancolini, 2012, 2018; Powell vd. 2002; Sheikh vd. 2020). Bu grupta yer alan önemli çalışmalardan birini gerçekleştiren Powell vd. (2002), çalışmasında ABD ve Kanada’da KB alanında uygulayıcı olarak çalışan 600’den fazla katılımcıyı incelemiştir. Buna göre, uygulayıcıların %90’ı düzenli olarak alanyazını okurken, yarıdan azı ara sıra veya sıklıkla araştırma yapmaktadır. Öte yandan, katılımcıların büyük bölümü (%83,7) bu araştırmaları yayımlamamaktadır. Benzer şekilde, Sheikh vd. (2020) Pakistan’daki KB profesyonelleri üzerine yürüttüğü çalışmada katılımcıların yarıdan fazlasının araştırma yapmadığını ve yaptıkları araştırmaları yayımlamadığını ortaya koymuştur. Kennedy ve Brancolini (2012, s.436), akademik kütüphanecileri incelediği çalışmasında, katılımcıların 528’inin (%62) araştırma yaptığını ortaya koyarken, bu kişilerin sadece 406’sının (%77) araştırmalarındaki sonuçları yayımladığını belirtmektedir (n=858). Bu rakamlar değerlendirildiğinde, tüm katılımcıların yarıya yakınının araştırma sonuçlarını yayımlamadığı söylenebilir. Aynı yazarlar bu konuda yaptıkları daha güncel bir çalışmada, önceki çalışmalarına (Kennedy ve Brancolini 2012) kıyasla, araştırma faaliyeti yürütme ve yayımlama yönünden sırasıyla %15 ve %6 oranlarında bir artış eğilimi olduğunu bildirmektedirler (Kennedy ve Brancolini, 2018, s.832). Bu gruptaki bazı çalışmalarda, araştırma yapmak konusundaki engellere de değinilmiştir. Araştırma yapmak için yeterli zamanın olmayışı, yönetim desteğindeki eksiklikler, araştırma fikir ve becerilerindeki eksiklikler gibi engeller bunlara örnektir (Powell vd., 2002; s.65; Sheikh vd. 2020, s.11).

Uygulayıcıların araştırma yapmasına yönelik engeller olduğu gibi, onları araştırma yapmaya motive eden nedenler de bulunmaktadır. Bu nedenlerin en önemlilerinden biri, bazı ülkelerde (ABD, Kanada) uygulayıcılara öğretim üyesi statüsünün verilmesi ve onlardan araştırma yapmalarının beklenmesidir. Bazı ülkelerdeki akademik kütüphanecilerin, bu tür bir statüye sahip oldukları görülmektedir. Bu durum, onların araştırma yapmaları konusunda itici bir etkiye sahiptir (Sheikh vd., 2020, s.3).

Alanyazındaki çalışmaların ikinci kategorisi; uygulayıcıların araştırma süreçlerine katılımını, uygulayıcı yayınlarının etkisini ve araştırmacılar ile iş birliklerinin durumunu, yayınlardaki yazar profillerini belirleyerek ve analiz ederek saptayan çalışmalardan oluşmaktadır (örn. Ardanuy ve Urbano, 2019; Chang, 2015, 2016, 2021; Walters ve Wilder, 2016; Winston ve Williams, 2003). Bu araştırmalardaki temel yöntem yaklaşımı; yazar kategorileri oluşturmak ve yayınlarda sunulmuş unvan, adres vb. bilgilere bağlı olarak yazarları ilgili kategorilere göre sınıflandırmaktır. Bu sayede, yayınların üretimine katkı sunan yazar profilleri ve bu profiller arasındaki iş birliği türleri analiz edilebilmektedir. Örneğin, Winston ve Williams (2003), çalışmasında akademik kütüphaneciler, akademik kütüphane yöneticileri, halk kütüphanecileri, doktora öğrencileri, KB öğretim üyeleri, diğer alanlara mensup öğretim üyeleri ve diğerleri olmak üzere yedi farklı yazar kategorisi belirlemiştir. KB alanındaki altı dergide yer alan 200’den fazla makalenin incelendiği çalışmada, akademik kütüphanecilerin en fazla yayın üreten grup olduğu ve kütüphaneciler ile KB öğretim üyeleri arasında sınırlı bir iş birliği olduğu sonucuna varılmıştır. KB alanındaki açık erişim dergilere, kütüphanecilerin yazarlık katkılarını inceleyen Chang (2015) ise farklı yazar kategorileri (kütüphaneciler, araştırmacılar, öğrenciler, sistem teknisyenleri, yöneticiler, diğerleri) belirlemiştir. 19 farklı açık erişim derginin incelendiği bu çalışmada, kütüphaneci kategorisi makalelere katkı açısından en yaygın yazar kategorisidir. Ortak yazarlı çalışmalarda ise en yaygın iş birliğinin kütüphanecilerin kendi aralarında geliştirmiş oldukları iş birliği olduğu ortaya konulmuş, kütüphaneci-araştırmacı iş birliğinin ise ikinci sırada geldiği tespit edilmiştir. Öte yandan, kütüphaneciler ve araştırmacılar arasındaki iş birliğinde bir artış eğilimi de gözlemlenmiştir. Bu çalışmada belirlenen kütüphaneci kategorisi; arşiv, kütüphane ve diğer bütün bilgi merkezlerinde çalışan uygulayıcıları kapsayacak şekilde kullanılmış, araştırmacı kategorisi ise üniversitelerdeki öğretim üyelerini kapsayan bir kategori olarak tanımlanmıştır. Benzer şekilde Walters ve Wilders (2016), kütüphaneci kategorisini arşiv ve kütüphane gibi bilgi merkezinde çalışan uygulayıcıları kapsayacak şekilde kullanmıştır. KB alanyazına; ülkeler, bölümler ve bilimsel alanlar bağlamında katkıların analiz edildiği bu çalışmada, kütüphanecilerin %23 oranı ile KB akademisyenlerinden sonra alanyazına en çok katkı sunan grup olduğu belirtilmiştir. Chang (2016) bir başka çalışmasında araştırmacılar, uygulayıcılar ve öğrenciler olmak üzere üç farklı yazar kategorisi belirlemiştir. Altı kütüphanecilik dergisinin incelendiği bu çalışmada, araştırmacı iş birliği ile oluşturulan makaleler, toplam makalelerin %10’unu oluşturmaktadır. Chang (2021) daha güncel bir çalışmasında yine akademisyenler, uygulayıcılar ve öğrenciler olarak üç farklı yazar kategorisi belirlemiştir. Bu çalışmada, uygulayıcıların ve akademisyenlerin katkı sunduğu makaleler akademik etki açısından karşılaştırılmıştır. Buna göre uygulayıcılar tarafından yazılan makalelerin akademik etkisinin, akademisyenler tarafından yazılan makalelere göre çok da düşük olmadığı ortaya konulmuştur. Benzer şekilde, Ardanuy ve Urbano (2019)

çalışmasında uygulayıcı ve akademisyen olmak üzere iki yazar kategorisi belirlemiştir. İspanya’da yayımlanan iki önemli yayın üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmada, iki grup arasında bir boşluk olduğu sonucu ortaya konulmuştur.

Araştırma-uygulama boşluğu üzerine yapılan çalışmaların üçüncü ve son kategorisini; konuya ilişkin bazı projeleri tanıtan çalışmalar oluşturmaktadır (örn. Hall ve Ryan, 2020; Given vd., 2022). Bu projeler, genellikle, akademisyenler ile uygulayıcılar arasında araştırma iş birliklerinin kurulmasını ve etkin hale getirilmesini amaçlamaktadır. İlgili çalışmalardan birini yapan Given vd. (2022), Avustralya’da yürütülen RADAR (The Research Assistance and Development for Australian Researchers- Avustralyalı Araştırmacılar için Araştırma Yardımı ve Geliştirme) projesini ele almaktadır. Bu proje, KB akademisyenleri ve uygulayıcılarının iş birlikleri ve uygulamaya dayalı araştırma projelerinin birlikte tasarlanması ve yürütülmesine yönelik küçük ölçekli finansman sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca proje, katılımcıların iş birliği sırasında karşılaştıkları zorluklar ve edindikleri kazanımlar hakkındaki görüşlerini alarak, iş birliğine dayalı araştırma için bir yapı oluşturmayı amaçlayan bir tür çalışma laboratuvarı oluşturmayı da hedefler. Bu özelliği ile de katılımcıların deneyimlerini aktarmalarına olanak tanımaktadır (Given vd., 2022). İskoçya’da yürütülen benzer bir projede ise farklı kütüphane türlerinde çalışan uygulayıcılar, akademisyenler, KB meslek birliklerindeki yetkililer, bağımsız danışmanlar ve araştırma yazılım mühendisi gibi paydaşlar bir araya getirilmiştir. Oluşturulan araştırma iş birliği ağı ile İskoçya’da araştırma-uygulama arasındaki boşluğun ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır (Hall ve Ryan, 2020). İlgili projeler özellikle mesleki dernekler ve fon sağlayıcılar gibi paydaşların araştırmacı-uygulayıcı iş birliğinin sağlanmasında önemli rolleri olduğunu göstermesi açısından dikkate değerdir.

Dünyada, araştırma-uygulama boşluğu probleminin farklı yaklaşımlarla, birçok yayında ele alındığı görülmektedir. Konuya ilişkin farkındalığın oluşması ve çözüm yollarının tartışılması bakımından bu araştırmalar değerlidir. Türkiye’de ise doğrudan araştırma-uygulama boşluğu konusunun kanıta bağlı olarak ele alındığı güncel çalışma eksikliği bulunmaktadır. Öte yandan, Türkiye’de dergiler üzerinde yapılan bazı içerik analizi ve bibliyometri çalışmalarında, yazar kurumlarının analiz edilmesi ile kısaca da olsa konuya değinildiği görülmektedir (örn. Taşkın ve Çakmak, 2010; Tonta, 2002; Yılmaz, 2020). Örneğin, Yılmaz (2020, s.413) Bilgi Dünyası dergisini 2000-2019 dönemi için makale, yazar ve konu unsurları açısından incelemiş ve bu dergide en çok yayın yapan on yazardan sadece bir tanesinin akademi dışından olduğunu ortaya koymuştur. Tonta (2002) ise Türk Kütüphaneciliği dergisindeki 238 makaleyi sayfa sayısı, makale sayısı, yazarlar vb. gibi bibliyometrik özellikler açısından incelemiş ve bu dergide son on beş yılda (1987-2001) 94 ayrı kütüphanecinin bir veya daha fazla hakemli makale yayımladığını ortaya koymuştur. Ülkemizde, kütüphanecilik bölüm mezunu olup kütüphaneci olarak çalışanların sayısının, o dönem için yaklaşık üç bin olduğuna vurgu yapan araştırmacı, buna rağmen çok az kütüphanecinin makale yayımlamasını “kabul edilemez” olarak değerlendirmektedir. Bu nedenle, sağlanacak çeşitli teşvikler ve ödüller ile bu sayının artırılması gerekmektedir (Tonta, 2002, ss. 315-316).

Araştırmanın Soruları

Bu çalışma, Türkiye’de yayımlanan iki önemli alan dergisi üzerinden; uygulayıcıların araştırma süreçlerine katılımını, araştırmacı-uygulayıcı iş birliğini ve bunlara bağlı olarak da araştırma- uygulama boşluğunun var olup olmadığını saptamayı amaçlamaktadır. Bu amaç ışığında araştırmanın ana ve alt soruları şu şekilde belirlenmiştir:

1. KB alanında yayımlanan dergilerde, bu alanda uygulayıcı olarak çalışan yazarların makale yayımlama oranı nedir? Bu makalelerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
  - a) KB uygulayıcılarından ne kadarı bu alanın temel uygulayıcılarından olan kütüphanecilerden oluşmaktadır? Hangi kütüphane türüne mensup uygulayıcılar ilgili dergilerde yayın yapmıştır?
  - b) Dergilerde yayın yapan uygulayıcılar kimlerdir?
2. KB alanında yayımlanan makalelerin ne kadarı uygulayıcı-araştırmacı iş birliği ile oluşturulmuştur? Bu makalelerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
  - a) KB alanına mensup araştırmacılar ile uygulayıcılar arasındaki iş birliği düzeyi nedir?
  - b) KB alanına mensup olmayan araştırmacılar ile uygulayıcılar arasındaki iş birliği düzeyi nedir? Hangi bilimsel alanlara mensup araştırmacılar ile iş birliği yapılmıştır?
  - c) Dergilerde uygulayıcılar ile iş birliği içerisinde makale yazmış akademisyenler kimlerdir?

Yöntem

Veri Toplama

Makalelerin yazar profillerinin ve kategorilerinin oluşturulması ile yürütülen çalışmanın ana veri kaynakları Türkiye’de yayımlanan iki önemli alan dergisi olan Türk Kütüphaneciliği ve Bilgi Dünyası dergileridir. Bu araştırmanın temel analiz birimini bu dergilerde son 22 yılda (2000-2021) yayımlanan hakemli makalelerin yazarları oluşturmaktadır. Türk Kütüphaneciliği ve Bilgi Dünyası dergileri; yayın hayatına devam eden iki köklü dergi olarak alanın temel ve çekirdek dergileridir (Bitri ve Keseroğlu, 2015, s. 241; Uçak, 2008, s.31; Yılmaz, 2020, s.419). Bu bakımdan, Türkiye’de KB alanındaki araştırma-uygulama boşluğunun makalelere bağlı olarak tespiti için bu dergilerin uygun olduğu düşünülmektedir.

Türk Kütüphaneciliği ve Bilgi Dünyası dergileri içerisinde 2000-2021 yılları arasında yayımlanmış toplam 530 hakemli makale olduğu saptanmıştır. Çalışma kapsamında, analize dâhil edilecek veya dışarıda bırakılacak makalelerin seçiminde bazı ölçütler uygulanmıştır. Çalışma, Türkiye’deki araştırma-uygulama boşluğuna odaklandığı için yayınlardaki yazarlardan en az birinin Türkiye adresli olması şartı aranmıştır. Bu bağlamda, 22 yabancı adresli yayın kapsam dışında tutulmuştur. Yayınların listelenmesi ve derlenmesi sürecinde makalelere erişim ve kontrol süreçleriyle doğrulama işlemleri yapılmıştır. Bu kapsamda veri setindeki makalelerden ikisine dergilerin web sayfası veya başka bir açık arşiv kanalı ile erişim sağlanamadığı, bir adet yayına yanlış adres bilgisinin atandığı, hakemli olarak

sınıflandırılmış iki makalenin ise çeviri makale olduğu saptanmıştır. Bu makalelerin dışarıda bırakılması ile araştırma evrenini oluşturan toplam makale sayısı 503 olmuştur.

Veri Analizi

Makalelerdeki yazar profillerinin belirlenmesinde, makalenin yazıldığı yıldaki tanımlayıcı yazar bilgileri kullanılmıştır. Bu bilgiler; yazarın adı, mesleği, çalışma adresi, kurum/bölüm/birim bilgisi ve unvanı şeklinde olabilmektedir. Yazarlar, makalelerdeki tanımlayıcı bilgilere göre, belirlenen uygun yazar kategorisi içerisine dâhil edilmiştir. Yazar kategorilerinin belirlenmesinde alanyazındaki diğer çalışmalarda oluşturulan örneklerden yararlanılmıştır (Chang, 2015, s. 662, 2016, s.537; Walters ve Wilder, 2016, s. 1491; Winston ve Williams, 2003, s.229). Önceki araştırmalarda oluşturulmuş yazar kategorilerine ve bu araştırmanın sorularına bağlı olarak şu dört yazar kategorisi belirlenmiştir:

1. *Uygulayıcılar*: Kütüphaneciler, arşivciler, çeşitli kurumlardaki bilgi-belge yöneticileri vb. yazarlar bu grubu oluşturmaktadır. Analiz aşamasında uygulayıcılar, kütüphaneci ve arşivci olmak üzere iki temel kategoriye ayrılmışlardır. Arşiv ve kütüphane çalışanları dışında kalan uygulayıcı yazarlar, diğer olarak gruplanmıştır.
2. *Araştırmacılar*: Üniversitelere bağlı, eğitim ve araştırma faaliyetinin yürütüldüğü akademik birimlerde çalışan, akademik unvana sahip tüm öğretim elamanları bu kategoriye oluşturmaktadır. Bu nedenle adres bilgisi olarak üniversitelerin fakülte ve/veya bölümlerini gösteren, herhangi bir akademik unvana sahip yazarlar araştırmacı kategorisinde değerlendirilmiştir. Bu kategorideki yazarlar belirlenen araştırma sorusunu yanıtlamaya dönük olarak KB alanı araştırmacıları ve KB dışı alanlarda çalışan araştırmacılar olmak üzere iki alt kategoriye ayrılmıştır. KB araştırmacıları, Bilgi ve Belge Yönetimi (BBY) bölümlerinde görev yapan öğretim elemanlarından, KB alanı dışındaki araştırmacılar ise bu bölümlerin dışında kalan bölümlerde görev yapan akademisyenlerden oluşmaktadır.
3. *Öğrenciler*: Üniversitelerde lisans veya lisansüstü seviyede eğitim gören tüm yazarlar bu kategoriye oluşturur. Öğrenci kategorisine; uygulayıcı ve araştırmacı kategorisine dâhil edilemeyen, tezlerden veya öğrenci bildirimleri gibi yayınlardan üretilmiş makalelerin yazarları da dâhil edilmiştir.
4. *Diğer yazarlar*: Belirtilen kategorilerden birine dâhil olamayan yazarlar diğer olarak gruplanmıştır. Örneğin; asker, öğretmen, mimar, mühendis, başmüfettiş, adli bilişim uzmanı vb. yazarlar diğer olarak kategorize edilmiştir. Ayrıca, editörler, bağımsız araştırmacılar ve yeteri kadar tanımlayıcı bilginin olmaması sebebi ile herhangi bir kategoriye dâhil edilemeyen yazarlar da yine diğer kategorisinde değerlendirilmiştir.

503 makalede toplam 845 yazar olduğu tespit edilmiştir. Bu yazarlar, yukarıda belirlenmiş kategorilere göre kodlanmıştır. Kodlama işlemi, yazar tanımlayıcı bilgilerinin sunulduğu makalelerin ilk sayfaları incelenerek yapılmıştır. Aynı makaledeki yazara veya yazarlara atanmış iki farklı tanımlayıcı bilginin (örn. adres bilgisi) varlığı halinde, öncelikle uygulayıcı olduğuna dair bir bilginin varlığı kontrol edilmiştir. Uygulayıcı olduğu tespit edilmiş yazarlar bu şekilde kodlanmıştır. Uygulayıcılık dışında, birden fazla kategorinin tespit

edilmesi halinde ilk adres bilgisi uygun profil olarak kabul edilmiştir. Emekli uygulayıcılar ve araştırmacılar kendi kategorilerinde değerlendirilmiştir.

Kütüphaneci kategorisini oluşturan uygulayıcılar, çalıştıkları kütüphane türüne göre (akademik kütüphane, özel kütüphane, okul kütüphanesi, meclis kütüphanesi, halk kütüphanesi, diğer kütüphane) kodlanmışlardır. Akademik kütüphaneci türüne, üniversite kütüphanelerinin çalışanlarının yanı sıra, farklı akademik kurumların kütüphane ve/veya dokümantasyon merkezi çalışanları da dahil edilmiştir. Örneğin; ULAKBİM (Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi), YÖK (Yükseköğretim Kurulu) Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı ve üniversitelere bağlı Avrupa Birliği Araştırma ve Dokümantasyon Merkezleri akademik kütüphane olarak değerlendirilmiştir. İngiliz Kültür Heyeti Kütüphanesi, Mimarlar Odası Kütüphanesi ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kütüphanesi özel kütüphane kapsamında değerlendirilmiştir. KYGM (Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü) bünyesinde uzman olarak çalışan yazarlar diğer kütüphane türlerine dahil edilmiştir.

Alanyazında araştırmacı-uygulayıcı iş birliklerine ilişkin ampirik çalışmalarda dergilerdeki yazarlara ilişkin unvan ve görev bilgilerin yeterli düzeyde verilmemesi söz konusu olabilmektedir (Chang, 2016, s. 540). Buna bağlı olarak yazarların profilleri belirlenememekte ve yapılması amaçlanan çeşitli analizler olumsuz etkilenmektedir. Benzer çalışmalarda olduğu gibi, yazar bilgilerine ilişkin sunulan eksik ve yetersiz bilgiler, ilgili kategorilerin belirlenmesinde güçlük oluşturmaktadır. Bu güçlüğün, belli bir oranda da olsa aşılması için web kaynakları ile yazar bilgilerinin doğrulanmasına veya tamamlanmasına çalışılmıştır. YÖK’ün, üniversitelerin ve çeşitli kuruluşların web sayfalarında yer alan öz geçmişler ile yazarların güncel veya geçmiş çalışma hayatlarına ait bilgiler, bu bilgilerin tamamlanmasında veya doğrulanmasında kullanılmıştır.

Bu çalışmanın araştırma verileri erişime açıktır. Dolayısı ile bu bölümde açıklanan veri toplama, kodlama ve gruplama süreçlerine ilişkin uygulamaların büyük bölümü “makaleler veri seti”¹ üzerinde görülebilir. Aynı veri setine bağlı olarak, aktarılan bulgular tekrarlanabilir ve doğrulanabilir. Ayrıca, kapsam dışında bırakılan tüm makalelerin bilgileri de erişime açık olan ayrı bir veri seti içerisinde paylaşılmıştır.

Sınırlılıklar

Bu çalışmanın, veri kaynağı olarak seçilen yayın türüne ve dergilere ilişkin bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Makalelere bağlı olarak yürütülen araştırmada bazı diğer yayın türleri (kitap, bildiri, tez vb.) kapsam dışında tutulmuştur. Bu durum, farklı yayın türleri bağlamında uygulayıcı yazarlıklarını ve iş birliklerini tespit etmek açısından bir sınırlılık oluşturmaktadır. Ayrıca, kapsam dâhilinde incelenen dergiler, alanın çekirdek dergileri olarak nitelendirilse de kapsam dışında bırakılan bazı önemli ulusal alan dergileri de bulunmaktadır. Bununla birlikte uluslararası dergilerde yayın yapan uygulayıcılar olabileceği gibi alan dışı dergilerde yayın yapan uygulayıcılar da olabilir.

¹ <https://osf.io/mvdp5/>

Bulgular

Yazarlık ve İş Birliğine İlişkin Bulgular

Tek ve ortak yazarlı makale sayılarının dergilere ve yıllara göre dağılımı Şekil 1’de görülebilir. Araştırma kapsamında analiz edilen, 2000-2021 yılları arasında yayımlanmış 503 makalenin 228’i (%45,32) Bilgi Dünyası dergisinde, 275’i (%54,67) Türk Kütüphaneciliği dergisinde yayımlanmıştır. Dolayısıyla Türk Kütüphaneciliği makalelerinin sayıca daha fazla olduğu görülmektedir. Türk Kütüphaneciliği 129 (%25,64) ortak yazarlı makale yayımlarken, Bilgi Dünyası’nda yayımlanan ortak yazarlı makale sayısı 121’dir (%24,05). Her iki dergideki toplam ortak yazarlı makale sayısı 250’dir (%49,70). Tek yazarlı makale sayısında da Türk Kütüphaneciliği 146 (%29,02) makale ile ön plana çıkmaktadır. Bilgi Dünyası’ndaki tek yazarlı makale sayısı ise 107’dir (%21,27). Dergilerdeki toplam tek yazarlı makale sayısı 253’tür (%50,29). Her iki dergide de 2000’li yılların başında yoğun olarak tek yazarlı makalelerin yayımlandığı görülmektedir. Örneğin, Türk Kütüphaneciliği dergisinin 2001 yılı içinde yayımladığı makalelerin tamamı tek yazarlı olarak oluşturulmuştur. Bilgi Dünyası’nda 2000’li yılların başında sayıca daha az makale yayımlanırken, daha sonra yayımlanan makale sayılarında bir yükseliş olduğu görülmektedir. Bilgi Dünyası dergisinin 2013 yılı makalelerinin tamamı, sadece ortak yazarlı olarak oluşturulmuştur.

Şekil 1

Tek ve ortak yazarlı makale sayılarının dergilere ve yıllara göre dağılımı

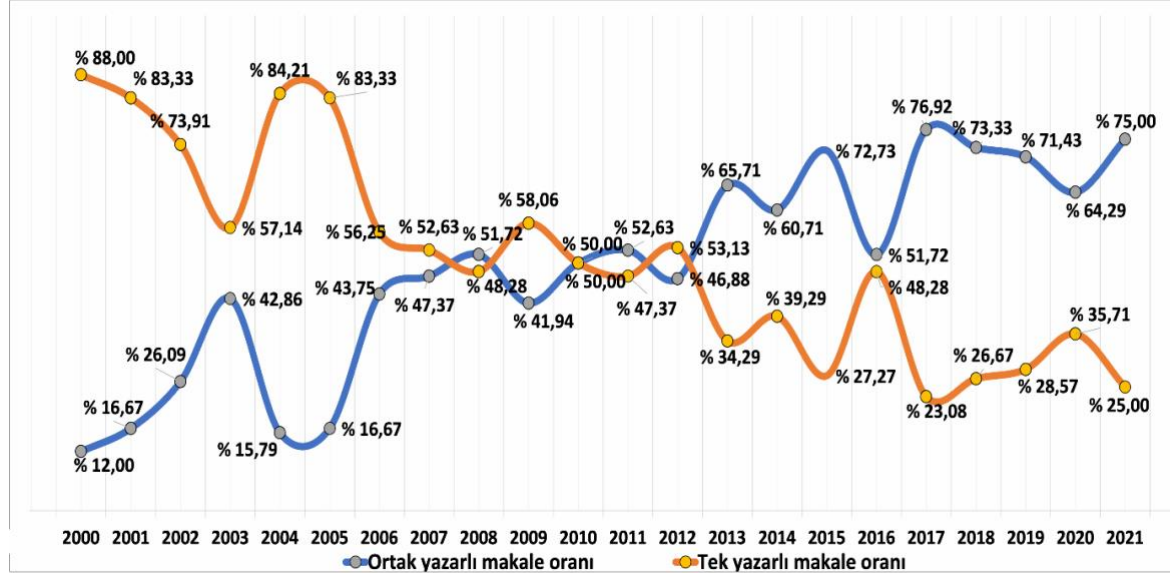

Şekil 2 dergilerdeki tek ve ortak makale oranlarının yıllara göre dağılımını göstermektedir. Buna göre 2000’li yılların başında yoğun olarak tek yazarlı makale yayımlanırken, 2006-2012 yılları arasında tek ve ortak yazarlı makale oranlarında birbirine yakın bir seyir izlendiği görülmektedir. Örneğin, 2010 yılındaki tek ve ortak yazarlı makale oranları eşit dağılarak %50 olmuştur. Özellikle, 2012’den sonra iş birliğine bağlı olarak makale

üretme konusunda artan bir eğilim olduğu gözlenmektedir. 2021 yılı itibari ile her iki dergide yayımlanan ortak yazarlı makale oranı %75 olmuştur. Dolayısıyla iş birliğine bağlı makale oranlarında bir yükseliş eğilimi olduğu görülmektedir.

Şekil 2

Dergilerdeki tek ve ortak yazarlı makale oranlarının yıllara göre dağılımı

Tek ve ortak yazarlı makalelere yönelik genel bulgulardan bir diğeri yazar profilleri ve bu profiller arasındaki genel iş birliği türlerine ilişkindir. Tablo 1 makalelerin bütün yazar kategorilerine ve iş birliği türlerine göre dağılımını göstermektedir. Buna göre, incelenen makalelerin 200’ü (%39,76) tek yazarlı araştırmacılar tarafından üretilmiştir. Bununla birlikte, araştırmacı-araştırmacı iş birliği, toplam 123 (%24,45) makale ile en yüksek iş birliği türü olarak görülmektedir. Tek yazarlı çalışmalarda uygulayıcılar ikinci en yüksek tek yazar kategorisini 29 (%5,77) makale ile oluşturmaktadır. Araştırmacı-uygulayıcı iş birliği, 49 (%9,74) makale ile iş birliği türleri sıralamasında ikinci sırada, araştırmacı-öğrenci iş birliği ise 40 (%7,95) makale ile buna yakın bir düzeyde üçüncü sırada yer almaktadır. Diğer iş birliği türleri olarak gruplanan beş yayından bir tanesi, diğer yazar-uygulayıcı iş birliği ile ikişer tanesi ise öğrenci-öğrenci ve diğer yazar-diğer yazar iş birlikleri ile üretilmiştir.

Tablo 1

Makalelerin bütün yazar kategorilerine ve iş birliği türlerine göre dağılımı

Yazar ve iş birliği türü	BD makaleleri	TK makaleleri	Toplam makale
	N (%)	N (%)	N (%)
Tek yazarlı araştırmacı	88 (38,6)	112 (40,73)	200 (39,76)
Tek yazarlı uygulayıcı	9 (3,95)	20 (7,27)	29 (5,77)
Tek yazarlı öğrenci	6 (2,63)	9 (3,27)	15 (2,98)
Tek yazarlı diğer yazar	4 (1,75)	5 (1,82)	9 (1,79)
Uygulayıcı-uygulayıcı	2 (0,88)	1 (0,36)	3 (0,6)
Araştırmacı-araştırmacı	55 (24,12)	68 (24,73)	123 (24,45)
Araştırmacı-uygulayıcı	26 (11,4)	23 (8,36)	49 (9,74)
Araştırmacı-öğrenci	19 (8,33)	21 (7,64)	40 (7,95)
Araştırmacı-diğer yazar	16 (7,02)	14 (5,09)	30 (5,96)
Diğer iş birliği türleri	3 (1,32)	2 (0,73)	5 (0,99)
Toplam	228 (100)	275 (100)	503 (100)

Not. Bilgi Dünyası ve Türk Kütüphaneciliği dergi isimleri BD ve TK olarak kısaltılmıştır.

Tablo 1'deki bulgular dergiler bağlamında incelendiğinde, Türk Kütüphaneciliği dergisinin tüm tek yazar kategorilerinde daha fazla makale yayımladığı görülmektedir. Örneğin, tek yazarlı uygulayıcı makale sayıları incelendiğinde; Türk Kütüphaneciliği'nde 20 (%7,27) makale yayımlandığı görülürken, Bilgi Dünyası'nda bu sayının dokuz (%3,95) olduğu görülmektedir. Buna karşın araştırmacı-uygulayıcı iş birliğinde Bilgi Dünyası'nın 26 (%11,4) makale ile az da olsa öne çıktığı görülmektedir. Türk Kütüphaneciliği'nde bu sayı 23'tür (%8,36).

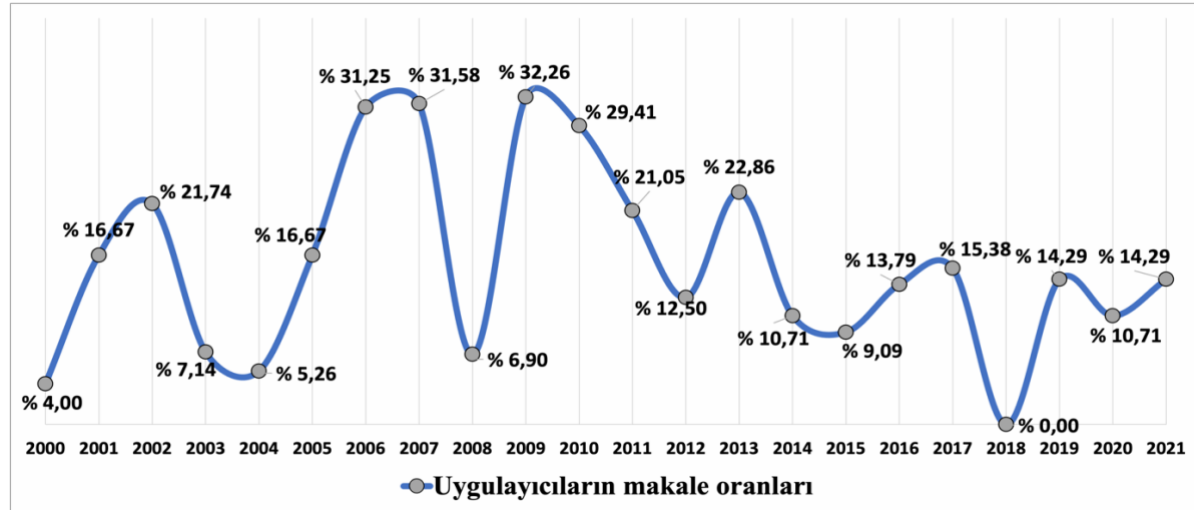
Makalelerdeki Uygulayıcı Yazarlığı

Araştırma kapsamında incelenen 503 makalenin 82'si (%16,30) en az bir uygulayıcının yazarlık katkısı ile oluşturulmuştur. Bu makalelerin oluşturulmasına katkı sunan uygulayıcı sayısı 87'dir. Bu sayı, toplam yazar sayısının (845) yaklaşık %10'unu oluşturmaktadır.

Uygulayıcı makalelerinin diğer makalelere oranı ve yıllara göre dağılımı Şekil 3'te görülebilir. Buradaki uygulayıcı makale oranları en az bir uygulayıcının yazar olarak katkı sunduğu oranları göstermektedir. Yıllara göre değerlendirildiğinde en az bir uygulayıcının katkı sunduğu makale oranının, diğer bütün yazar kategorileri tarafından yayımlanan makale oranına göre, bazı yıllarda (2006, 2007, 2009) yaklaşık %30 olduğu görülmektedir. Genel olarak 2000- 2010 arası 10 yıllık dönemde dalgalı bir seyir gösteren uygulayıcı makaleleri, daha sonra düşüş göstermiştir. 2018 yılında uygulayıcıların makale üretmediği görülmektedir.

Şekil 3

Uygulayıcı makalelerinin diğer makalelere oranı ve yıllara göre dağılımı

Uygulayıcı yazarlar, çalıştıkları kurum ve profillerine göre kütüphaneci, arşivci ve diğer olarak gruplanmıştır. Buna göre, uygulayıcı makalelerini oluşturan en kalabalık yazar grubu 51 (%91) kişi ile kütüphanecilerdir. 51 kütüphaneci, toplam 74 (%14,71) makaleyi tek veya ortak yazarlı olarak yayımlamıştır. Makale üreten arşivci sayısı üç (%5) olurken bu arşivcilerin altı (%1,19) makaleye katkı sunduğu tespit edilmiştir. Diğer kategorisini oluşturan uygulayıcı yazar sayısı ise iki (%4) olarak saptanmıştır. Bu yazarlardan bir tanesinin bilgi-belge yöneticisi olduğu, diğer yazarın ise bir kurumun enformasyon merkezinde çalıştığı tespit edilmiştir. Bu bulgulara bağlı olarak toplam uygulayıcı sayısı 56 olmuştur. İlgili rakam, farklı makaleler yazan yazarlar tekilleştirilerek üretilmiştir.

Tablo 1’de 29 (%5,77) olarak belirtilen tek yazarlı uygulayıcı makalelerinin 28’ini kütüphaneciler yazmıştır. Yani tek yazarlı olarak yazılmış uygulayıcı makalelerin neredeyse tamamı kütüphaneciler tarafından yazılmıştır. Hiçbir arşivci tek yazarlı olarak yayın yapmamıştır. Uygulayıcıların birbirleri ile iş birliği yaparak yazdığı sadece üç (%0,6) makale vardır ve bunların tamamı kütüphanecidir.

Yöntem bölümünde, kütüphaneci uygulayıcıların çalıştıkları kütüphane türüne göre gruplandıkları belirtilmişti. Buna göre, akademik kütüphaneciler 39 (%73) kişi ile en yaygın kütüphaneci yazar grubunu oluşturmaktadır. Bu akademik kütüphanecilerin katkı sunduğu makale sayısı ise 53’tür. İlgili sayı, toplam makale sayısının %10,53’ünü oluşturmaktadır. Özel kütüphane (üç), okul kütüphanesi (üç), meclis kütüphanesi (iki), halk kütüphanesi (iki) ve diğer kütüphane (dört) gibi türlerde görev yapan kütüphanecilerin toplam sayısı ise 14’tür. Bu sayı toplam kütüphaneci sayısının %27’sidir. Bu kütüphane türlerinde görev yapan uygulayıcılar, toplam 15 (%2,98) yayına yazar olarak katkı sunmuşlardır. Burada, toplam kütüphaneci sayısı olarak sunulan 53, daha önce belirtilmiş olan kütüphaneci sayısından (51) fazladır. Bunun nedeni iki yazarın kurum değişikliğiyle, iki farklı kütüphaneci türüne dâhil olarak makale yazmasıdır.

Araştırmanın kapsamına giren dergilerde, en fazla sayıda makale yazan uygulayıcı yazarların kimler olduğu incelendiğinde, yine akademik kütüphanecilerin ön plana çıktığı görülmektedir. Tablo 2 en fazla sayıda makale yazan ilk 10 uygulayıcıyı ve görev yaptıkları bilgi merkezi türlerini göstermektedir. Buna göre tablodaki ilk 10 uygulayıcıdan yedisi akademik kütüphaneci olarak çalışmaktadır. En fazla sayıda makale yayımlayan uygulayıcının altı makale (%7,31) ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Kütüphanesi çalışanı Selda Ekici olduğu tespit edilmiştir. Dört makale (%4,87) yayımlamış Burcu Umut Zan da aynı kurumda görev yapmıştır. Akademik kütüphanelerden ODTÜ Kütüphanesi, bünyesinde çalışan uygulayıcıların yazdığı 10 makale (%12,19) ile ön plana çıkmaktadır. Listede arşivci olarak bir tek Hande Uzun Külcü yer almaktadır. Erol Yılmaz ise hem akademik kütüphaneci hem de meclis kütüphanecisi olarak listede yer almaktadır. Listede yer alan dört uygulayıcı yazarın (Erol Yılmaz, Burcu Umut Zan, Mesut Kurulgan, Nermin Çakmak) araştırmacı profili ile de makale yazdıkları veya akademisyen olarak da görev yaptıkları tespit edilmiştir. Bu dört yazarın toplam makale sayısı 15’tir (%18,29).

Tablo 2

En fazla sayıda makale yazan ilk 10 uygulayıcı ve görev yaptıkları bilgi merkezi türleri

Yazar	Bilgi merkezi türü	Makale sayısı (%)
Selda Ekici	Akademik Kütüphane	6 (7,31)
Burcu Umut Zan	Akademik Kütüphane	4 (4,87)
Erol Yılmaz	Akademik Kütüphane/Meclis Kütüphanesi	4 (4,87)
Mesut Kurulgan	Akademik Kütüphane	4 (4,87)
Can Besimoğlu	Akademik Kütüphane	3 (3,65)
Eda Köse	Akademik Kütüphane	3 (3,65)
Hande Uzun Külcü	Arşiv	3 (3,65)
Nermin Çakmak	Özel Kütüphane	3 (3,65)
Şelale Korkut	Akademik Kütüphane	3 (3,65)
Şenol Karadeniz	Diğer Kütüphane (KYGM)	3 (3,65)

Not. Buradaki oranlar en az bir uygulayıcının katkı sunduğu toplam makale sayısına (82) göre oluşturulmuştur.

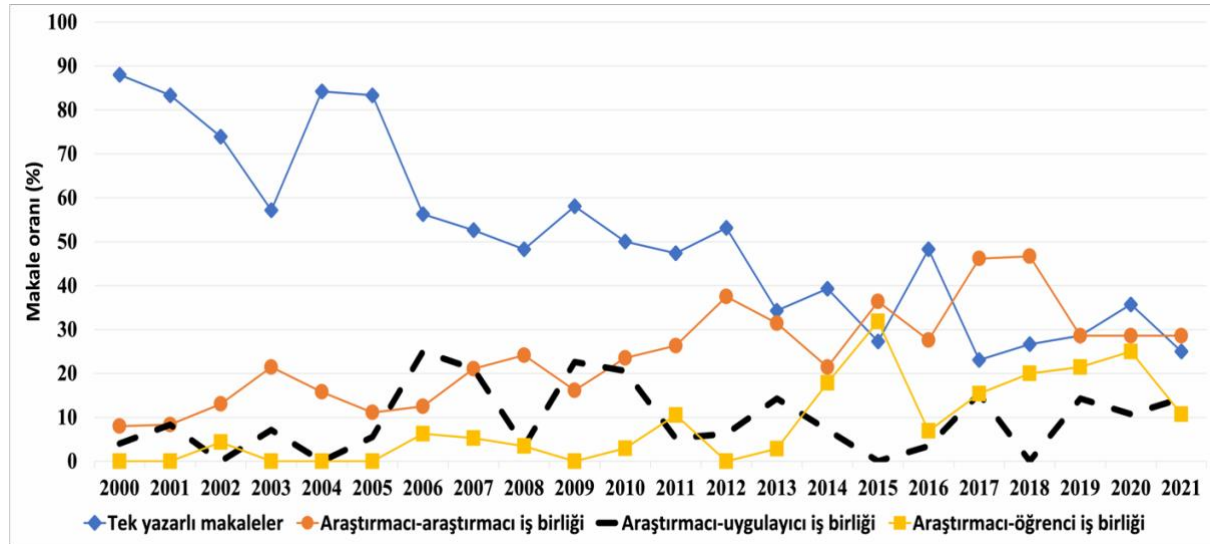
Makalelerdeki Araştırmacı-Uygulayıcı İş Birliği

Araştırmacı-araştırmacı, araştırmacı-uygulayıcı ve araştırmacı-öğrenci iş birlikleri en fazla sayıda yayın üreten iş birliği türleridir. Araştırmacı-uygulayıcı iş birliği ile oluşturulmuş makale sayısı 49'dur ve bu makaleler, toplam makale sayısının %9,74'ünü oluşturmaktadır (Tablo 1).

Şekil 4'te iş birliği türlerine bağlı olarak yazılan makale oranlarının yıllara göre dağılımı görülebilir. Buna göre, araştırmacı-uygulayıcı iş birliğinin yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. En yüksek oranda yayın üreten iş birliği türü olan araştırmacı-araştırmacı iş birliğinin üzerine çok kısa dönemler boyunca çıkabilen araştırmacı-uygulayıcı iş birliği, belli dönemlerde araştırmacı-öğrenci iş birliği oranının altında bir seyir izlemiştir. Özellikle son dönemde (2014-2020) araştırmacı-öğrenci iş birliğinin, genel olarak, araştırmacı-uygulayıcı iş birliğinin üzerinde bir seyir izlediği görülmektedir.

Şekil 4

İş birliği türlerine bağlı olarak yazılan makale oranlarının yıllara göre dağılımı

Şekil 4, tek yazarlı makalelerin oranlarında yıllara göre bir düşüş olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, daha önce Şekil 1'de sunulmuş olan ortak yazarlı makale oranlarının yükselişi ile paraleldir. Ancak, ortak yazarlı yayınların bu yükseliş eğiliminin oluşmasında, araştırmacı-uygulayıcı iş birliğinin çok fazla etkisinin olmadığı söylenebilir. Buna karşın araştırmacı-araştırmacı iş birlikleri, özellikle son dönemde tek yazarlı makale sayısına yakın veya bu sayının üstünde bir seyir izlemektedir.

Uygulayıcıların araştırmacılar ile oluşturdukları iş birliklerinin yoğun olarak KB alanı araştırmacıları ile oluşturulduğu tespit edilmiştir. Araştırmacı-uygulayıcı iş birliği ile oluşturulmuş 49 makalenin 39'u (%79,59) KB araştırmacıları ile oluşturulmuştur. KB alanı dışındaki araştırmacılar ile yedi (%14,28) yayında iş birliği yapan uygulayıcılar, üç (%6,12) yayında ise hem KB alanına mensup araştırmacılar ile hem de KB alanı dışındaki araştırmacılarla iş birliği yapmışlardır.

Uygulayıcıların en az bir KB alanı araştırmacısı ile iş birliği içinde olduğu toplam makale sayısı 42'dir. Bu makalelerin, bütün makaleler içerisindeki oranı %8,34'tür.

Uygulayıcıların en az bir KB alanı dışındaki araştırmacı ile iş birliği içinde olduğu toplam makale sayısı ise 10’dur (%1,98). Bu makalelerden altısı matematik ve eğitim alanına dâhil araştırmacılar ile yazılmıştır. Uygulayıcılar, bu alanlardan araştırmacılar ile üçer makale yazmıştır.

Araştırmacı-uygulayıcı iş birliği ile yazılan 31 makalede uygulayıcıların ilk yazar olarak yer aldığı görülmektedir. Bu sayı, araştırmacı-uygulayıcı iş birliği ile oluşturulmuş olan toplam makale sayısının (49) %63’ünü oluşturmaktadır. Araştırmacıların en fazla iş birliğine girdiği uygulayıcılar kütüphanecilerdir. Araştırmacı-kütüphaneci iş birliği ile oluşturulmuş makale sayısı 42’dir (%85,71). Arşivcilerin yazdığı altı makalenin tamamı araştırmacı iş birliği ile oluşturulmuştur.

Uygulayıcılar ile iş birliği halinde en fazla sayıda makale yazan ilk 10 araştırmacı ve bölümleri Tablo 3’te görülebilir. Bülent Yılmaz 17 yayın ile uygulayıcılar ile en fazla yayında iş birliği yapan araştırmacıdır. Bu sayı, araştırmacı-uygulayıcı iş birliği ile yazılmış toplam makale sayısının (49) %34,69’unu oluşturmaktadır. Bülent Yılmaz’ın 2001 yılından başlayarak, 2021 yılına kadar süren geniş bir dönem içerisinde uygulayıcılar ile iş birliğine bağlı yayınlar ürettiği tespit edilmiştir. Aynı Bölüm’de görev yapan Özgür Külcü 6 (%12,24) makale ile ilgili tabloda yer almaktadır. Özgür Külcü, bu makalelerin 4’ünde arşivci uygulayıcılar ile iş birliği yapmıştır.

Tablo 3

Uygulayıcılar ile iş birliği halinde en fazla sayıda makale yazan ilk 10 araştırmacı ve bölümleri

Yazar	Üniversite/Bölüm	Makale sayısı (%)
Bülent Yılmaz	Hacettepe Üniversitesi/ Bilgi ve Belge Yönetimi	17 (34,69)
Özgür Külcü	Hacettepe Üniversitesi/ Bilgi ve Belge Yönetimi	6 (12,24)
Bülent Karasözen	Orta Doğu Teknik Üniversitesi / Matematik	3 (6,12)
Doğan Atılgan	Ankara Üniversitesi / Bilgi ve Belge Yönetimi	3 (6,12)
Nazan Özenç Uçak	Hacettepe Üniversitesi / Bilgi ve Belge Yönetimi	3 (6,12)
Umut Al	Hacettepe Üniversitesi / Bilgi ve Belge Yönetimi	3 (6,12)
Engin Baysen	Yakın Doğu Üniversitesi / Eğitim	2 (4,08)
Fatih Rukancı	Ankara Üniversitesi / Bilgi ve Belge Yönetimi	2 (4,08)
H. İnci Önal	Hacettepe Üniversitesi / Bilgi ve Belge Yönetimi	2 (4,08)
Özlem Gökçurt	Ankara Üniversitesi/ Bilgi ve Belge Yönetimi	2 (4,08)

Not. Buradaki oranlar araştırmacı-uygulayıcı iş birliği ile yazılmış makale sayısına (49) göre oluşturulmuştur.

Tablo 3’e göre uygulayıcılar ile iş birliği halinde en fazla yayın üreten araştırmacıların sırası ile Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi BBY Bölümleri bünyesinde görev yaptıkları görülmektedir. Bu listede yer alan iki araştırmacı (Bülent Karasözen, Engin Baysen) KB dışındaki alanlara mensup araştırmacılarıdır.

Çalışma kapsamında, araştırmacıların, uygulayıcılarla kurdukları iş birliklerinin büyük bölümünün kurum dışı iş birliği olduğu saptanmıştır. 35 yayında (%71,43) bu tip iş birliği kurulurken, aynı kuruma mensup araştırmacı-uygulayıcı iş birliğinin dokuz yayında (%18,37) kurulduğu tespit edilmiştir. Hem kurum içi hem de kurum dışı iş birliği ile oluşturulmuş yayın sayısı ise beştir (%10,2).

Aynı kuruma mensup olan en az bir araştırmacı ve uygulayıcı iş birliği ile oluşturulmuş yedi yayında uygulayıcılar, BBY bölümlerinden araştırmacılar ile iş birliği yapmışlardır. Hacettepe Üniversitesi BBY Bölümü araştırmacıları, altı makale ile kendi üniversite

kütüphanesinden uygulayıcılar ile en çok iş birliği yapan araştırmacılarıdır. Bu sayı, toplam makale sayısının %1,19'udur.

Tartışma

Uygulayıcıların makalelere katkısının ve araştırmacılar ile kurdukları yazarlık iş birliğinin incelendiği bu çalışmada, Türkiye'nin iki KB dergisindeki 503 hakemli makale incelenmiştir. İncelenen makalelerin yaklaşık %16'sı en az bir uygulayıcının katkısı ile oluşturulurken, tüm yazarlar içerisinde uygulayıcıların oranı yaklaşık %10 olmuştur. Araştırmacıların tüm yazarlar içerisindeki oranı ise %75'tir. Buna paralel olarak tek ve ortak yazarlı makalelerde araştırmacılar en yüksek oranda yayın üreten yazar grubunu oluştururken, her iki derginin ana yazar grubunun araştırmacılar olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu bulgular alanyazındaki birçok çalışmada ortaya konulmuş bulgulardan farklıdır. İlgili çalışmalarda, uygulayıcıların diğer yazar profillerine kıyasla daha yüksek oranda makale üretimine katıldıkları ortaya konulmuştur (Aytac ve Slutsky, 2014, s. 149; Chang, 2015, ss. 663-664; Winston ve Williams, 2003, s.229). Chang (2015, s.663), tüm uygulayıcıları kütüphaneci olarak kodladığı çalışmada, kütüphaneci yazarların en kalabalık yazar grubu ve tüm yazar grupları içerisinde en yüksek makale oranına sahip grup olduğunu belirlemiştir. Dolayısıyla uygulayıcıların KB alan bilgisinin üretimi konusunda hafife alınmayacak bir etkisi bulunmaktadır (Chang, 2015, s. 665). Türkiye'de ise KB alanının en önemli dergilerindeki bilgi üretiminin yoğun olarak araştırmacıların katkısı ile oluşturulduğu görülmektedir.

Çalışmalar arasında uygulayıcıların yazarlık katkısı açısından ortaya çıkan fark, konu ile ilgili araştırmalarda kapsam olarak alınan coğrafi bölge, yayınların türü veya dergilerin özellikleri gibi farklılıklardan kaynaklanabilir. Örneğin Chang (2015, s. 664), çalışmada dergileri araştırmaya ve uygulamaya yönelik dergiler olarak ayırmıştır. Buna göre, araştırmaya yönelik dergilerde araştırmacı katkısı ön plana çıkarken; uygulamaya yönelik dergilerde uygulayıcıların katkısı ön plana çıkmaktadır. Dergilerin bu özellikleri yazarların yayın yapacakları dergiye ilişkin kararlarını etkilemektedir. Benzer sonuçlar Walters ve Wilder (2016, s. 1504) tarafından da ortaya konulmuştur. Alanyazındaki bu değerlendirmeler ile araştırmamızda ortaya çıkan bulgular bir arada ele alındığında, Türk Kütüphaneciliği ve Bilgi Dünyası dergilerinin uygulamadan ziyade araştırmaya yönelik dergiler olduğu söylenebilir. Bu da Türkiye'de KB alanında uygulamaya yönelik bir dergi ihtiyacı olup olmadığı sorusunu akla getirmektedir. Dergilerin özelliklerine ek olarak, Türkiye'deki uygulayıcıların yayın yapma zorunluluğunun olmaması da çalışmadaki uygulayıcı katkısına ilişkin oranın düşüklüğüne neden olarak gösterilebilir. Bazı ülkelerde akademik kütüphanecilere öğretim üyesi statüsünün verilmesi ve yayın yapma zorunluluklarının bulunması, bu ülkelerdeki uygulayıcıları yayın yapma oranlarında ön plana çıkartabilir (Sheikh vd., 2020, s.3). Araştırmacıların ise yayın yapmak zorunda olan akademisyenler olarak makale üretme konusunda zorunlulukları bulunmaktadır. Çalışmada ortaya çıkan dikkat çekici bir bulgu, önceleri uygulayıcı olan bazı yazarların daha sonra araştırmacı olarak yazarlık katkısı sunmalarıdır. Uygulayıcılıktan akademisyenliğe bu geçiş, uygulama ve araştırmanın karşılıklı olarak birbirini anlamasına yapacağı katkı bakımından değerlidir. Bununla beraber, akademisyenliğe geçişin uygulayıcılar açısından yayın üretmede bir motivasyon kaynağı olup olmadığı da göz önünde bulundurulabilir. Uygulayıcıların yazarlık

katkısı konusundaki motivasyonları, beklentileri, dergi tercihleri ve yayın yapmaya yönelik bakış açıları gibi konularda yapılacak daha fazla çalışma, bu ve benzeri sorulara cevap bulunması açısından önemlidir.

Yayın yapma zorunlulukları olmamasına rağmen, akademik kütüphaneciler diğer uygulayıcılara göre makale üreten en kalabalık gruptur. Akademik kütüphanecilerin, diğer uygulayıcılara göre, makalelere sundukları yüksek orandaki yazarlık katkısı alanyazındaki diğer çalışmalarda da ortaya konulmuştur (Ardanuy ve Urbano, 2019, ss. 325-326; Chang, 2015, s. 663; Winston ve Williams, 2003, s. 229). Bununla birlikte, farklı bilgi merkezleri türlerinden uygulayıcıların, akademik kütüphanecilere göre az sayıda makale üretmesi uygulayıcı çeşitliliği açısından ciddi bir sınırlılık oluşturmaktadır. Özel kütüphane, okul kütüphanesi, meclis kütüphanesi, halk kütüphanesi gibi önemli türlerde çalışan kütüphaneciler, tüm makalelerin yaklaşık %3’ünü üretmişlerdir. Arşivlerde çalışan yazarların ise makalelere katkısı yalnızca %1 oranındadır. Buna karşın, çalışmanın kapsamına giren dergiler, politika belgelerinde tüm bilgi merkezi türlerine hitap ettiklerini ve uygulayıcıları da kapsayacak şekilde alanın sorunlarına yönelik çözüm önerileri getirmeyi amaçladıklarını belirtmektedirler (Bilgi Dünyası Dergi Politikası, 2020, s.2; Türk Kütüphaneciliği Yönetim Belgesi, t. y.). Dergilerin tüm bilgi merkezlerine hitap ettiklerini belirtmelerine rağmen, arşivci yazarların ilgili dergilerde çok fazla yayın yapmaması üzerinde durulması gereken bir konudur. Bu durumun ortaya çıkmasında, Türkiye’deki arşivcilere yönelik bir derginin (Arşiv Dünyası) varlığı etkili olabilir.

İş birliği türlerine bakıldığında, yayınlardaki araştırmacı katkısının yüksekliğine paralel olarak, araştırmacı-araştırmacı iş birliğinin ön plana çıktığı görülmektedir. Araştırmacı-uygulayıcı iş birliği ise ikinci en yüksek iş birliği türüdür (%9,74). Alanyazındaki bazı çalışmalar ile bu çalışmanın bulguları ayrılmaktadır (Chang, 2016, s.537, 2019, s.212, 2021, s.64). Chang (2016, s. 540), çalışmada araştırmacı-uygulayıcı iş birliğinin yayınların %10’u gibi düşük bir oranında gerçekleştiğini bulmuştur. Ortaya koyulan bu oran, çalışmamızdaki oranın biraz üzerindedir. Öte yandan, araştırmacı-araştırmacı ve uygulayıcı-uygulayıcı iş birliklerinin en yüksek orandaki iki iş birliği türü olduğunu belirten yazar, bu durumun oluşmasında aynı yazar profillerinin benzer araştırma ilgi alanlarına ve bakış açılarına sahip olmasının etkili olduğunu bildirmektedir (Chang, 2016, s. 540). Çalışmamızda ise uygulayıcılar arasındaki iş birliği yok denecek kadar azdır (%0,6). Uygulayıcıların, araştırmacılar ile kurdukları iş birlikleri ise KB araştırmacıları göz önünde bulundurulduğunda yayınların %8,34’üne gelebilmektedir.

Türk Kütüphaneciliği ve Bilgi Dünyası dergilerinde ortak yazarlı yayın konusunda, yaklaşık son on yılda bir yükseliş olduğu gözlenmektedir. Buna rağmen, uygulayıcıların gerek birbirleri ile gerekse araştırmacılar ile sınırlı bir ortaklık kurduğu tespit edilmiştir. Özellikle 2010 sonrası dönemde makalelere uygulayıcı katkısında ve araştırmacı-uygulayıcı iş birliklerinde bir düşüş eğilimi olduğu gözlenmektedir. Bu eğilimin sürmesi, KB alanının önemli dergilerinde bilginin uygulayıcılar tarafından gelecekte de sınırlı bir şekilde üretilmesi sonucunu ortaya çıkartabilir.

Araştırmacı-uygulayıcı iş birliğinin ve iletişiminin yeterli düzeyde olmadığına dair bir başka bulgu da üniversitelerin BBY bölümleri ile kütüphaneleri arasında kurulan düşük iş

birliği oranında kendini göstermektedir. Kurumsal paydaşlar olan BBY bölümleri araştırmacıları ile akademik kütüphane çalışanları tüm yayınların sadece %1’inde iş birliği yapmıştır. Bu bulgu, aynı kurumda çalışmanın, akademik kütüphaneciler ve araştırmacılar açısından araştırma iş birlikleri yapmada yeterli olmadığını düşündürmektedir. Bununla birlikte, daha önce de belirtildiği gibi, akademik kütüphaneciler diğer bilgi merkezleri çalışanlarına göre daha yüksek oranda araştırma yayımlamaktadır. Buna rağmen, ilgili yayınlarda kendi kurumlarının BBY araştırmacıları ile düşük iş birliği yapmaları dikkat çekicidir. Bu durumun nedenleri, paydaşlardan anket ve/veya görüşme teknikleri ile toplanacak daha fazla veriye bağlı olarak araştırılabilir.

Akademik kütüphaneci olarak uygulayıcıların farklı alanlardan akademisyenlerin çalışmalarına dâhil olması giderek artan bir gereklilik olarak önemli hale gelmektedir (Bedi ve Walde, 2017, ss. 314-315). Bu çalışmada, uygulayıcıların KB alanı dışındaki araştırmacılar ile makalelerin yaklaşık %2’sinde iş birliği yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ilgili gerekliliğe rağmen, uygulayıcıların KB dışı araştırmacıların çalışmalarına çok fazla dâhil olmadıkları söylenebilir. Ancak, bu sonucun ortaya çıkmasında bu çalışmanın sadece KB alanı dergileri ile sınırlanmış olması etkili olabilir. KB alanı dışındaki dergilerin de incelenmesi, akademik kütüphanecilerin diğer alanlardan araştırmacılar ile ne derece iş birliği yaptıkları konusunda daha net bir sonuç ortaya koyacaktır.

Yazar bilgilerine bağlı olarak yapılan yayın katkısı ve iş birliği çalışmalarındaki en büyük problemlerden biri makalelerde sunulan yazar bilgilerindeki eksikliklerdir (Chang, 2016, s. 540). Bilgi Dünyası ve Türk Kütüphaneciliği dergilerinin bugüne kadarki sayıları incelendiğinde, yazar bilgilerinin sunumunda belirgin ve standart bir yaklaşımın izlenmediği tespit edilmiştir. Dergilerdeki yazar bilgilerine ilişkin bu durum, başlı başına ayrı bir çalışmanın konusu olabilir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma-uygulama boşluğuna odaklanan bu çalışma, iki farklı dergideki hakemli makaleleri inceleyerek yazarlık katkısı ve iş birliği üzerinden konuyu ele almaktadır. Çalışma sonucunda, Türkiye’de araştırma ile uygulama arasında, makale yazarlığı ve iş birliği açısından bir boşluğun var olduğu kanaati oluşmuştur.

Çalışmada ortaya çıkan en önemli bulgulardan biri; KB alanının iki önemli dergisinin de ana yazar grubunun araştırmacılardan oluşması, uygulayıcı yazarlığının ise sınırlı bir düzeyde gerçekleşmesidir. Ayrıca, bazı bilgi merkezi türlerinde çalışan uygulayıcıların, yayımlanan araştırmalara çok düşük oranda katıldıkları da saptanmıştır. Bu durum, uygulama bilgisinin sınırlı üretimine neden olabileceği gibi, Türkiye’deki KB alan bilgisinin teorik düzeyde kalmasına da neden olabilir. Bu sebeple, uygulayıcıların araştırmalara katılımı sağlanmalıdır. Özellikle sağlanacak kurumsal teşvikler ve destekler önemlidir. Bilgi merkezleri, bünyesinde görev yapan uygulayıcılar için araştırma yapabilecekleri bir çalışma ortamı ve çeşitli türde iş birlikleri kurabilecekleri bir araştırma ekosistemi oluşturmalıdır. Örneğin, araştırma süreçlerine katılan uygulayıcılara bu kurumlarca teşvik edici finansal destekler sağlanabilir ve farklı kariyer imkânları ile yükselmelerinin önü açılabilir.

Eğitim ve araştırma süreçleri, eğer uygulama ile bütünleşemezse güncel mesleki problemlerden uzak ve verimsiz ilerler. KB akademisyenlerinin uygulayıcılarla kuracakları etkili iletişim ve iş birliği, akademide görülebilecek bu problemin ortadan kaldırılmasına yardımcı olacaktır. Bu çalışmada, KB araştırmacıları ile uygulayıcıları arasındaki araştırma iş birliklerinin ve özellikle uygulayıcıların kendi aralarında gerçekleşen iş birliklerinin sınırlı olduğu saptanmıştır. İlgili iş birliği türlerine ilişkin çalışmamızda ortaya konmuş bulgular, uluslararası alanyazında ortaya konmuş bulguların oran olarak altındadır. Dünyada mesleki derneklerin, araştırmalara fon sağlayan kurumların ve bilgi merkezlerinin katılımı ile bir arada yaptığı geniş çaplı araştırmacı-uygulayıcı iş birliği projeleri bulunmaktadır. Araştırmacıların ve uygulayıcıların etkili iletişim kurmalarına yönelik benzeri geniş çaplı projelerin ülkemizde de yapılması değerlendirilebilir. Özellikle derneklerin ve fon sağlayıcı kurumların bu projelerin yapılmasına destek olması önemlidir. Katılımcıların tecrübelerini de paylaşımlarına olanak sağlayacak şekilde tasarlanabilen bu projeler, ilgili sorunun çözümü konusunda önemli bir tartışma ve farkındalık platformu oluşturabilir. Ayrıca, KB akademisyenlerinin uygulayıcılarla daha fazla ve etkili iş birlikleri kurabilecekleri projeler de önem kazanmaktadır. BBY bölümlerinin bilgi merkezleri ile kurumsal düzeyde yapacakları uzun süreli araştırma projelerinin, her iki grubun birbirini daha yakından izlemesine ve anlamasına katkıda bulunacağı söylenebilir.

Daha önce de belirtildiği gibi, bu çalışmanın kapsamı dışında bırakılan bazı önemli yayın türleri ve ulusal/uluslararası dergiler bulunmaktadır. Farklı kurumlar tarafından çıkartılan, farklı bilgi profesyonellerine ve konu alanlarına hitap eden çeşitli dergilerin, benzer yöntemi kullanacak araştırmacılar için veri kaynağı olarak seçilmesi, bu çalışmadaki bulgu ve sonuçları farklı bir boyuta taşıyabileceği gibi, dikkate değer yeni bulgular ve sonuçlar da ortaya koyabilir. Bununla birlikte, ülkemizde nitel ve nicel yöntemle yapılacak çalışmalara da ihtiyaç olduğu açıktır. Bu çalışmalar, verilerini direkt uygulayıcılardan toplayarak; araştırmalara katılım, dergi tercihi ve iş birliği yapma konularındaki engelleri, motivasyon kaynaklarını ve beklentileri betimleyebilir.

İzin ve Katkı Bildirimleri

Etik Kurul İzni

Yazarlar makalede etik kurul iznine ihtiyaç duyulmadığını beyan etmiştir.

Yazarlık Katkısı

Mithat Baver Zencir: Kavram/Fikir, Literatür inceleme, Metodoloji, Veri toplama, Veri analizi, Veri görselleştirme, Yazım, Değerlendirme ve İnceleme.

Talih Öztürk: Metodoloji, Veri toplama, Veri analizi, Veri görselleştirme, Değerlendirme ve inceleme.

Kaynakça

- Abbas, J., Garnar, M., Kennedy, M., Kenney, B., Luo, L. ve Stephens, M. (2016). Bridging the divide: Exploring LIS research and practice in a panel discussion at the ALISE '16 conference. *Journal of Education for Library and Information Science*, 57(2), 94–100.
<https://doi.org/10.3138/jelis.57.2.94>
- Ardanuy, J. ve Urbano, C. (2019). The academic–practitioner gap in Spanish library and information science: An analysis of authorship and collaboration in two leading national publications. *Journal of Librarianship and Information Science*, 51(2), 317-330.
<https://doi.org/10.1177/0961000617726125>
- Atılgan, D., Atakan, C. ve Bulut, B. (2008). Türkçe kütüphanecilik dergilerinin atıf analizi. *Türk Kütüphaneciliği*, 22(4), 392-413. <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/541/534>
- Aytac, S. ve Slutsky, B. (2014). Published librarian research, 2008 through 2012: Analyses and perspectives. *Collaborative Librarianship*, 6(4), 147-159.
<https://digitalcommons.du.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1085&context=collaborativelibrarianship>
- Bedi, S. ve Walde, C. (2017). Transforming roles: Canadian academic librarians embedded in faculty research projects. *College and Research Libraries*, 78(3), 314-327.
<https://doi.org/10.5860/crl.78.3.314>
- Bilgi Dünyası Dergi Politikası (2020). *Bilgi Dünyası*. <https://bd.org.tr/public/Bilgi-Dunyasi-Dergi-Politikasi.pdf>
- Bitri, E. ve Keseroğlu, H. S. (2015). Türk Kütüphaneciliği ve Bilgi Dünyası dergilerinin özlerine eleştiren bir bakış. *Türk Kütüphaneciliği*, 29(1), 241-257.
- Chang, Y.-W. (2015). Librarians' contribution to open access journal publishing in library and information science from the perspective of authorship. *The Journal of Academic Librarianship*, 41(5), 660-668. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2015.06.006>
- Chang, Y.-W. (2016). Characteristics of articles coauthored by researchers and practitioners in library and information science journals. *The Journal of Academic Librarianship*, 42(5), 535-541.
<https://doi.org/10.1016/j.acalib.2016.06.021>
- Chang, Y.-W. (2019). A comparison of researcher–practitioner collaborations in library and information science, education, and sociology. *Journal of Librarianship and Information Science*, 51(1), 208- 217. <https://doi.org/10.1177/0961000617726121>
- Chang, Y.-W. (2021). Academic impact of articles by practitioners in the field of library and information science. *College & Research Libraries*, 82(1), 59-74.
<https://doi.org/10.5860/crl.82.1.59>
- Given, L. M., Partridge, H. ve Howard, K. (2022). Supporting collaborative research in information science: The RADAR program as a model for academic-practitioner team engagement. *Library & Information Science Research*, 44(2). <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2022.101152>
- Haddow G. ve Klobas J. (2004) Communication of research to practice in library and information science: Closing the gap. *Library and Information Science Research*, 26(1), 29–43.
<https://doi.org/10.1016/j.lisr.2003.11.010>
- Hall, H. ve Ryan, B. (2020). Research, impact, value and library and information science (RIVAL): Development, implementation and outcomes of a Scottish network for LIS researchers and practitioners. *Proceedings of the Association for Information Science and Technology*, 57(1).
<https://doi.org/10.1002/pra2.210>
- Kennedy, M. R. ve Brancolini, K. R. (2012). Academic librarian research: a survey of attitudes, involvement, and perceived capabilities. *College & Research Libraries*, 73(5), 431-448.
<https://doi.org/10.5860/crl-276>

- Kennedy, M. R. ve Brancolini, K. R. (2018). Academic librarian research: An update to a survey of attitudes, involvement, and perceived capabilities. *College & Research Libraries*, 79(6), 822-851. <https://doi.org/10.5860/crl.79.6.822>
- McGarry, K. J. (1986). Curriculum theory and library and information science. *Education for Information* 5(2/3), 139-156.
- Pinfield, S., Wakeling, S., Bawden, D. ve Robinson, L. (2021). *Open access in theory and practice: The theory-practice relationship and openness*. Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780429276842>
- Polat, C., Akkaya, M. A. ve Binici, K. (2016). Türk Kütüphaneciliği dergisinin bilişsel ve entelektüel yapısına ilişkin bir analiz. *Türk Kütüphaneciliği*, 30(4), 664-677.
- Ponti, M. (2008). A LIS collaboratory to bridge the research-practice gap. *Library Management*, 29(4/5), 265–277. <https://doi.org/10.1108/01435120810869066>
- Ponti, M. (2012). Peer production for collaboration between academics and practitioners. *Journal of Librarianship and Information Science*, 45(1), 23-37.
<https://doi.org/10.1177/0961000612438430>
- Powell, R. R., Baker, L. M. ve Mika, J. J. (2002). Library and information science practitioners and research. *Library & Information Science Research*, 24(1), 49-72. [https://doi.org/10.1016/S0740-8188\(01\)00104-9](https://doi.org/10.1016/S0740-8188(01)00104-9)
- Sağlamtuğ, T. (1988). Türkiye’de kütüphanecilik eğitiminde gerçekleştirilmesi zorunlu aşamalar. M. Alpay (Yay. Haz.). *Türkiye’de Kütüphanecilik Alanında Teori-Uygulama İlişkisi Sempozyumu, 7-8 Mayıs 1987*, içinde (ss. 227-240). İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü.
- Sheikh, A., Malik, A. ve Mahmood, K. (2020). Research practices of LIS professionals in Pakistan: A study of attitudes, involvement and competencies. *Journal of Information Science*, 1-13.
<https://doi.org/10.1177/0165551520972033>
- Taşkın, Z. ve Çakmak, T. (2010). Başlangıcından bugüne Bilgi Dünyası Dergisi’nin bibliyometrik profili. *Bilgi Dünyası*, 11(2), 332-348. <https://doi.org/10.15612/BD.2010.240>
- Tonta, Y. (2002). Türk Kütüphaneciliği dergisi, 1987-2001. *Türk Kütüphaneciliği*, 16(3), 282-320.
<http://tk.org.tr/index.php/TK/article/view/929>
- Türk Kütüphaneciliği Yönetim Belgesi (t. y). *Türk Kütüphaneciliği*. http://tk.org.tr/belgeler/TK-Yonetim_Belgesi.pdf
- Uçak, N. Ö. (2008). Kütüphanecilik ve bilgi yönetimi literatüründe kullanıcı. *Bilgi Dünyası*, 9(1), 20-40. <https://bd.org.tr/index.php/bd/article/view/326/323>
- Walters, W. H. ve Wilder, E. I. (2016). Disciplinary, national, and departmental contributions to the literature of library and information science, 2007–2012. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 67(6), 1487-1506. <https://doi.org/10.1002/asi.23448>
- Watson-Boone, R. (2000). Academic librarians as practitioner-researchers. *Journal of Academic Librarianship*, 26, 85-93. [https://doi.org/10.1016/S0099-1333\(99\)00144-5](https://doi.org/10.1016/S0099-1333(99)00144-5)
- Winston, M. ve Williams, J. F. (2003). Collaboration between practitioners and teaching faculty: A study of research, publication, and citation patterns. *Journal of Education for Library and Information Science*, 44(3/4), 221-234. <https://www.jstor.org/stable/pdf/20764036.pdf>
- Yılmaz, B. (2020). Bilgi Dünyası dergisi: 2000-2019 dönemi için makale, yazar ve konu unsurları açısından niceliksel bir değerlendirme. *Bilgi Dünyası*, 21(2), 403-419.
<https://doi.org/10.15612/BD.2020.595>